

“ Waterkwaliteit en visbestandgegevens voor het Kanaal Gent-Oostende anno 2026 “

Het Kanaal Gent-Oostende is een aandachtsgebied klasse 5. Het gebied heeft de goede ecologische toestand niet bereikt in 2033, maar er is wel potentieel voor een sterke vooruitgang (dankzij win-wins met andere waterdoelstellingen, aanwezigheid lokale waardevolle OWLn). De toevoer van Leiewater via het Afleidingskanaal van de Leie bepaalt voor een groot deel de waterkwaliteit van het Kanaal Gent-Oostende.

Het Kanaal Gent-Oostende is de slagader van het bekken van de Brugse Polders en heeft vele functies: waterafvoer, scheepvaart, recreatie, bevloeiing van de polders bij droogte en sedert 2020 ook drinkwaterwinning. Het kanaal wordt gevoed door toevoer van Leiewater en door zijn zijwaterlopen.

Het Kanaal Gent-Oostende is een belangrijke schakel in het netwerk van “Seine Schelde Vlaanderen” en vormt de poort naar de zeehavens van Zeebrugge en Oostende.

1. Algemeen overzicht

Het Kanaal Gent-Oostende is een belangrijke schakel in het Vlaamse en Europese waterwegennetwerk [Seine-Schelde](#). Het kanaal verbindt de kusthavens van Zeebrugge en Oostende met de Leie. Om hedendaagse binnenvaartschepen (klasse Va tot 3.000 ton) een betere toegang tot de havens te verlenen, moet het volledige kanaal gemoderniseerd worden (verdiepen, verbreden, vervangen van sluizen en beweegbare bruggen).

[Zie: Integraal Waterbeleid – Bekken van de Brugse Polders – Visie en acties]

Met het project "[Stadsvaart Brugge](#)" onderzoekt De Vlaamse Waterweg (DVW) alvast de mogelijkheden in de omgeving van Brugge. De doortocht wordt er bemoeilijkt door twee sluizen (de Dampoortsluis en de Verbindingssluis) en 10 beweegbare bruggen. Het project rond de vernieuwing van de Steenbruggebrug wordt, als onderdeel van de opwaardering van het kanaal, vanaf 2022 uitgevoerd. Bijkomend studiewerk zal worden uitgevoerd om de impact van de opwaardering van het kanaal op wegverkeer en erfgoed in kaart te brengen en toe te laten alternatieven te selecteren voor uitvoering. Daarnaast zal tevens een studie worden opgestart om na te gaan welke infrastructurele aanpassingen nodig zijn in het kanaaldeel tussen Beernem en Brugge.

De Vlaamse Waterweg werkt eveneens aan overstromingsrisicobeheerplannen volgens de principes van meerlaagse waterveiligheid en gedeelde verantwoordelijkheid. Ook voor het Kanaal Gent-Oostende zal zo een plan opgemaakt worden. Daarnaast wordt ook de renovatie van het Sas Slijkens onderzocht.

Bij langdurige droogte is er de noodzaak om water uit bevaarbare waterlopen zoals het Kanaal Gent-Oostende te capteren voor land- en tuinbouwdoeleinden. Een optimalisatie van het captatiebeleid in functie van noodzakelijke minimumpeilen voor de scheepvaart en de veiligheid van de waterweginfrastructuur dringt zich op.

De toevoer van Leiewater via het Afleidingskanaal van de Leie bepaalt voor een deel de waterkwaliteit van het Kanaal Gent-Oostende. Totaal fosfor is de belangrijkste knelpuntparameter. De overige fysicochemische parameters scoren matig tot goed. De ecologische kwaliteit is globaal slecht te wijten aan de slechte score voor de macro-invertebraten en de hydromorfologie. De impact van huishoudelijk afvalwater is de laatste jaren sterk afgenomen doch de grote waterzuiveringsinstallaties (Aalter, Brugge, Jabbeke, Oostende) zorgen nu voor een grote restvervuiling op het kanaal vooral voor de parameters CZV en totaal fosfor (ongeveer de helft van de totale vervuilingsdruk). De stikstofvracht komt voornamelijk van diffuse verontreiniging vanuit de omliggende landbouwgebieden. Ook overschrijdingen van pesticiden worden in het kanaalwater aangetroffen.

Het visbestand is matig en nam dankzij de open verbindingen met zijwaterlopen met betere waterkwaliteit toe. Toch kan de biodiversiteit nog verbeteren. Eén van de belangrijkste intrekroutes voor glasaal in Vlaanderen betreft het sluzencomplex ‘Sas-Slijkens’ aan de monding van het Kanaal Gent-Oostende. Om de glasaalintrek te bevorderen wordt omgekeerd spuibehaar toegepast waarbij de geleidbaarheid nauwgezet dient gemonitord te worden om verzilting van het kanaal te voorkomen.

[Zie ook aldaar: Kanaalpand Gent-Brugge (De Kraenepoel en omgeving - "Topbeken" in de vallei van de Zuidleie - De Hoofdsloot (Assebroekse meersen) en Kanaalpand Brugge-Oostende (Bemalingsgebieden - Jabbeekse Beek)]

2. Waterkwaliteit

[Zie: Integraal Waterbeleid - Bekken Brugse Polders - Wateruitvoeringsprogramma 2025 - Bekkenbestuur 12 juni 2025]

Hoever staat men?

De toevoer van Leiewater bepaalt voor een groot deel de waterkwaliteit van het Kanaal Gent-Oostende. Totaal fosfor is de belangrijkste knelpuntparameter. De overige fysicochemische parameters scoren matig tot goed. De ecologische kwaliteit is globaal slecht te wijten aan de slechte score voor de macro-invertebraten en de hydromorfologie. De impact van huishoudelijk afvalwater is de laatste jaren sterk afgenomen doch de grote waterzuiveringsinstallaties (Aalter, Jabbeke en Oostende) zorgen nu voor een grote restvervuiling op het kanaal vooral voor de parameters CZV en totaal fosfor (ongeveer de helft van de totale vervuilingsdruk). De stikstofvracht komt voornamelijk van diffuse verontreiniging vanuit de omliggende landbouwgebieden. Ook overschrijdingen van gewasbeschermingsmiddelen worden in het kanaalwater aangetroffen.

Het visbestand is matig en nam dankzij de open verbindingen met zijwaterlopen van een betere waterkwaliteit toe. Binnen dit afstroomgebied liggen namelijk de “topwaterlopen” van het bekken van de Brugse Polders: de Bornebeek en de Merlebeek welke afwateren naar het kanaal. Op het bovenstroomse gedeelte van de Bornebeek zijn er geen lozingen meer en de beek wordt natuurvriendelijk beheerd.

Het wettelijk beschermd Bempje weerspiegelt de goede ecologische kwaliteit. In de naburige Merlebeek zijn eveneens populaties van het Bempje aanwezig.

Een bijkomende uitdaging vormen cyanobacteriën (of blauwalgen) in warme, droge perioden onder invloed van te veel voedingsstoffen (fosfor en stikstof) in het water. Deze verstoren het natuurlijk evenwicht in het water (algenbloei) en produceren bij afsterven toxines. Deze zijn schadelijk voor mens en dier, waardoor waterrecreatie in deze periodes wordt verboden.

Wat staat er te gebeuren ?

De reductiedoelstelling voor stikstof bedraagt zo'n 136.250 kg (1/3 totale emissievracht). De sector landbouw dient de grootste bijdrage te leveren (58%) gevolgd door de huishoudens (27%). Voor fosfor dienen we een reductie van 6.860 kg te realiseren waarin de sector landbouw een bijdrage moet leveren van 69%, gevolgd door de huishoudens met 26%. Het generieke landbouwbeleid (GLB en MAP) vormt dus een zeer belangrijke basis voor de verdere verbetering van de waterkwaliteit.

Optimalisatie en verdere uitbouw van de waterzuiveringsinfrastructuur

In de poldergebieden die afstromen naar het pand Brugge-Oostende zijn het vooral nog IBA's die geplaatst moeten worden. In het totale stroomgebied van het Kanaal Gent-Oostende zijn eind 2022 ongeveer 11% van de te plaatsen IBA's effectief geïnstalleerd. In de gebieden ten zuiden van Brugge dienen er nog veel groene clusters gesaneerd te worden (regio Beernem, Aalter).

De waterkwaliteit binnen de Assebroekse meersen voldoet nog niet aan de goede toestand maar naar de toekomst toe zullen de nutriënten stelselmatig verder dalen door de verdere sanering van de huishoudelijke lozingen in Sijsele, Beernem en Oedelem.

Als belangrijkste lopende riolerings- en collectorwerken kunnen vermeld worden:

- Sanering Akker- en Beverhoutsveldstraat (Beernem) (gemeentelijke gesubsidieerde en bovengemeentelijke werken): sanering van meer 600 IE door aanleg van een gescheiden rioolstelsel met aansluiting van het afvalwater op de RWZI's van Brugge en Beernem. De werken zijn gestart eind augustus 2024 en duren tot de zomer van 2027.
- Sanering Stationsbuurt Sint-Maria-Aalter (gemeentelijke en bovengemeentelijke werken): sanering van 350 inwoners door aanleg van een gescheiden rioolstelsel en aansluiting van het afvalwater op de KWZI Sint-Maria Aalter (uitgevoerd op 7 juli 2023).
- Aansluiting Zuiddamme (Beernem): sanering van 130 inwoners door aanleg van een gescheiden gemeentelijke en bovengemeentelijk rioolstelsel en aansluiting van het afvalwater op de RWZI Beernem (uitgevoerd medio april 2025).

Binnen het WLS Beverhoutsveld focust de werkgroep waterkwaliteit zich op het aanpakken van de verdunningsknelpunten op de riolering, de problematische overstorten en de verdere uitrol van het IBA-beleid. De aanleg van IBA's kan door het Waterlandschapsproject worden gesteund (zowel prioritaire als niet-prioritaire IBA's). De uitbouw is lopende: status Beernem: 5/19 gerealiseerd; status Oostkamp: 7/18.

Aquafin en Beernem onderzoeken samen de problematische overstorten:

- een muurtje in blinde put plaatsen zodat het water trager naar de riolering stroomt (Beernemstraat);
- een gracht terug openleggen in de Parochieweg;
- regenwater afkoppelen van het gemengd stelsel (Kleiputstraat + Lindemeers);
- stuw plaatsen in de Beekstraat.

Deze ingrepen worden verder uitgewerkt en ter goedkeuring op het schepencollege van Beernem voorgelegd. Timing uitvoering: februari 2026.

Oplossen vismigratieknelpunten

De Vlaamse Waterweg voert onderzoek uit naar de vispasseerbaarheid ter hoogte van de Guldenvliesstuw en Keizerinnenstuw in Brugge. Dit zal afhankelijk zijn van het project van de doortocht Brugge.

3. Modernisering van het kanaal

De Vlaamse Waterweg bekijkt of en hoe het kanaal in de toekomst aangepast kan worden voor schepen tot klasse Va (110 m lang, 11,4 m breed) die tot 3.000 ton goederen kunnen vervoeren.

Renovatie Sas Slijkens

De site Sas Slijkens in Oostende heeft een lange historiek en erfgoedwaarde.

Ze was oorspronkelijk in 1758 in gebruik als sluizencomplex en nu alleen nog als afwatering van het Kanaal Gent-Oostende naar de Noordzee. Het sas is aan automatisatie toe met een afstandsbediening vanop de centrale van De Vlaamse Waterweg te Plassendale (actie 6_I_0112).

Het Sas Slijkens is één van de belangrijkste intrekroutes voor glasaal in Vlaanderen. Om de glasaalintrek te bevorderen wordt omgekeerd spuibeheer toegepast waarbij de geleidbaarheid nauwgezet dient gemonitord te worden om verzilting van het kanaal te voorkomen. De ontwerpstudie is lopende met een selectie van verder te onderzoeken inrichtingsalternatieven. In 2025 volgt het detailontwerp, vergunningsdossier, aanbestedingsdossier, enzovoort.

Moderniseren van de waterinlaatconstructie naar het Zijdelings Vaartje Oost in het Kanaal Gent-Oostende t.h.v. de Dampoortbrug

De verouderde balkenstuw is aan vernieuwing toe (actief 5B_A_0021). Het inlaten van zoetwater van uit het kanaal is van groot belang voor de bevoeiing in droogteperiodes en voor de onderdrukking van dreigende verzilting in de regio Koolkerke-Dudzele.

Het project werd goedgekeurd voor een gewestsubsidie en op het investeringsprogramma 2021 opgenomen (subsidiebesluit Polders & Wateringen). Door de hoge inflatie en de grote prijsstijgingen konden de werken door de Oostkustpolder, voorzien in 2022, echter niet gegund worden. De offertebedragen lagen 50% hoger dan het ramingsbedrag. Daarbij komt dat pas later de nabije aanwezigheid van een gasleiding onder het kanaal werd opgemerkt. Het project werd eind 2023 opnieuw aanbesteed en gegund. De werken vergen veel voorbereiding en kunnen niet uitgevoerd worden in de late lente/zomer gezien de bevoeiingsfunctie té belangrijk is. Ondertussen moest ook de omgevingsvergunning verlengd worden. De werken konden uiteindelijk in het voorjaar 2025 uitgevoerd worden.

4. Visbestandgegevens

Afvissing door het INBO in 2022

In 2022 werd in Oostende een afvissing gedaan.

Er werden 7 vissoorten gevangen, namelijk baars, blankvoorn, brasem, paling, snoekbaars, zeebaars en zwartbekgrondel.

Er werd eveneens Chinese wolhandkrab gevangen.

Afvissing in 2024

In 2024 werd in Lievegem (Oost-Vlaanderen) een afvissing gedaan.

Er werden 8 vissoorten gevangen, namelijk baars, bittervoorn, blankvoorn, paling, rietvoorn, snoekbaars, winde en zwartbekgrondel.

Afvissing in 2025

In 2025 werd opnieuw in Lievegem een afvissing gedaan.

Er werden 6 vissoorten gevangen, namelijk baars, blankvoorn, paling, snoekbaars, winde en zwartbekgrondel.

[Zie: de Tabellen in bijlage]

Wolvertem, januari 2026

VERBEIREN Marc

Waterloop	Lambert X/Y	Omschrijving	Gemeente	Provincie	Bekken	Jaar	Nederlandse naam	Gemiddelde Dagvangst (aantal)	Gemiddelde Gewicht (gram)
Kanaal van Gent naar Oostende	52617/212765	aan UCB	Oostende	West-Vlaanderen	Bekken Brugse polders	2022	baars	9.00	343.80
Kanaal van Gent naar Oostende	52617/212765	aan UCB	Oostende	West-Vlaanderen	Bekken Brugse polders	2022	blankvoorn	5.00	403.90
Kanaal van Gent naar Oostende	52617/212765	aan UCB	Oostende	West-Vlaanderen	Bekken Brugse polders	2022	brasem	1.00	1295.50
Kanaal van Gent naar Oostende	52617/212765	aan UCB	Oostende	West-Vlaanderen	Bekken Brugse polders	2022	Chinese wolhandkrab	14.00	683.60
Kanaal van Gent naar Oostende	52617/212765	aan UCB	Oostende	West-Vlaanderen	Bekken Brugse polders	2022	paling	26.00	12389.10
Kanaal van Gent naar Oostende	52617/212765	aan UCB	Oostende	West-Vlaanderen	Bekken Brugse polders	2022	snoekbaars	4.00	3485.50
Kanaal van Gent naar Oostende	52617/212765	aan UCB	Oostende	West-Vlaanderen	Bekken Brugse polders	2022	zeebaars	13.00	92.80
Kanaal van Gent naar Oostende	52617/212765	aan UCB	Oostende	West-Vlaanderen	Bekken Brugse polders	2022	zwartbekgrondel	4.00	78.40
Kanaal Van Gent Naar Oostende	100052/197827	ter hoogte van bemalingsstation op de Kale	Lievegem	Oost-Vlaanderen	Bekken Gentse kanalen	2024	baars	4.00	27.10
Kanaal Van Gent Naar Oostende	100052/197827	ter hoogte van bemalingsstation op de Kale	Lievegem	Oost-Vlaanderen	Bekken Gentse kanalen	2024	bittervoorn	4.00	2.20
Kanaal Van Gent Naar Oostende	100052/197827	ter hoogte van bemalingsstation op de Kale	Lievegem	Oost-Vlaanderen	Bekken Gentse kanalen	2024	blankvoorn	1.00	0.90
Kanaal Van Gent Naar Oostende	100052/197827	ter hoogte van bemalingsstation op de Kale	Lievegem	Oost-Vlaanderen	Bekken Gentse kanalen	2024	paling	9.00	2802.10
Kanaal Van Gent Naar Oostende	100052/197827	ter hoogte van bemalingsstation op de Kale	Lievegem	Oost-Vlaanderen	Bekken Gentse kanalen	2024	rietvoorn	1.00	10.70
Kanaal Van Gent Naar Oostende	100052/197827	ter hoogte van bemalingsstation op de Kale	Lievegem	Oost-Vlaanderen	Bekken Gentse kanalen	2024	snoekbaars	1.00	
Kanaal Van Gent Naar Oostende	100052/197827	ter hoogte van bemalingsstation op de Kale	Lievegem	Oost-Vlaanderen	Bekken Gentse kanalen	2024	winde	1.00	13.40
Kanaal Van Gent Naar Oostende	100052/197827	ter hoogte van bemalingsstation op de Kale	Lievegem	Oost-Vlaanderen	Bekken Gentse kanalen	2024	zwartbekgrondel	34.00	112.70
Kanaal Van Gent Naar Oostende	100052/197827	ter hoogte van bemalingsstation op de Kale	Lievegem	Oost-Vlaanderen	Bekken Gentse kanalen	2025	baars	39.00	335.30
Kanaal Van Gent Naar Oostende	100052/197827	ter hoogte van bemalingsstation op de Kale	Lievegem	Oost-Vlaanderen	Bekken Gentse kanalen	2025	blankvoorn	1.00	3.90
Kanaal Van Gent Naar Oostende	100052/197827	ter hoogte van bemalingsstation op de Kale	Lievegem	Oost-Vlaanderen	Bekken Gentse kanalen	2025	paling	20.00	5868.80
Kanaal Van Gent Naar Oostende	100052/197827	ter hoogte van bemalingsstation op de Kale	Lievegem	Oost-Vlaanderen	Bekken Gentse kanalen	2025	snoekbaars	3.00	14.60
Kanaal Van Gent Naar Oostende	100052/197827	ter hoogte van bemalingsstation op de Kale	Lievegem	Oost-Vlaanderen	Bekken Gentse kanalen	2025	winde	1.00	5.90
Kanaal Van Gent Naar Oostende	100052/197827	ter hoogte van bemalingsstation op de Kale	Lievegem	Oost-Vlaanderen	Bekken Gentse kanalen	2025	zwartbekgrondel	163.00	644.20

CIW – oppervlaktewaterlichamen - Bekken van de Brugse Polders

<p>☰ Toon fiches Vlaams waterlichaam</p> <ul style="list-style-type: none">• Karakterisering• Doelstellingen• Druk en impactanalyse• Beoordeling• Kwaliteitsnormen gevaarlijke stoffen• Toekomstverkenning• Reductiedoelen en afwijkingen	VL08.164	KANAAL GENT-OOSTENDE III	Aalter, Beernem, Bredene, Brugge, Deinze, Jabbeke, Lievegem, Maldegem, Oostende, Oostkamp, Oudenburg, Ruiselede, Wingene
---	----------	--------------------------	--